

ADVIES RGCT 25/04

Tariefaanpassingen NMBS

1 februari 2026

Goedgekeurd door de plenaire vergadering van 9 september 2025

1. Context

Overeenkomstig artikel 33 van haar openbaredienstcontract 2023-2032 heeft de NMBS op 25 juli 2025 een voorstel tot tariefaanpassing ingediend bij het Raadgevend Comité van de Treinreizigers.

De laatste tariefaanpassing vond plaats op 1 februari 2025, op basis van de consumentenprijsindex van juni 2024. Dit aanpassingsverzoek, gepland voor 1 februari 2026, is gebaseerd op de prijsindex van juni 2025.

De NMBS stelt een tariefaanpassing van +2,14% voor het standaardticket tweede klas (STTK) voor. Aangezien de indexering a priori van toepassing is op de nieuwe NMBS-tarieven, wordt de prijs van senioren-, jongeren- en RVT-tickets vastgesteld op 40% van de STTK. In geval van uitstel van de lanceringsdatum van deze nieuwe tarieven is NMBS van plan om het Youth Ticket te verhogen van 7,7 euro naar 7,9 euro en het Senior Ticket van 8,5 euro naar 8,7 euro.

De NMBS stelt een tariefaanpassing van +2,60% voor op al haar tweedeklasabonnementen (Standard, Flex en Student). Dit tarief, hoger dan de STTK, houdt verband met een verzoek om een extra verhoging van +0,46% op grond van artikel 37 van het openbaredienstcontract met betrekking tot de aanpassing van gereguleerde tarieven aan de verbetering van de dienstverlening aan de reizigers.

Daarnaast stelt de NMBS voor om de minimumprijs van het ticket te verhogen, die van 2,5 euro naar 2,6 euro zou stijgen. Deze prijs is sinds 2020 niet veranderd, hoewel de NMBS de geldigheidsafstand van deze minimumprijs heeft teruggebracht van 10 km naar 6 km. Deze vraag naar een verhoging is in lijn met de evolutie van de prijzen van andere operatoren, die ook aan een stijgende lijn zitten.

De NMBS is ook van plan om haar aandeel in de prijs van Citypasses en grensoverschrijdende tarieven te indexeren op het niveau van de gereguleerde tarieven (zie hierboven).

In het kader van de nieuwe tariefhervorming van de NMBS worden de coëfficiënten die worden gebruikt voor de berekening van de prijs van eersteklasbiljetten op basis van de STTK (momenteel +54%) herzien. De evenredigheid met de STTK blijft echter relevant.

Tot slot deelt de NMBS ook mee aan het Comité dat de prijs van een onbeperkt abonnement aan de prijs van een 150 km afstand zal blijven, maar dat ze niet langer noodzakelijkerwijs zullen worden toegekend aan houders van een woon-werkabonnement met een geprijsde afstand van 146 km of meer.

2. Advies van het Comité over de voorgestelde tariefaanpassingen vanaf 1 februari 2026

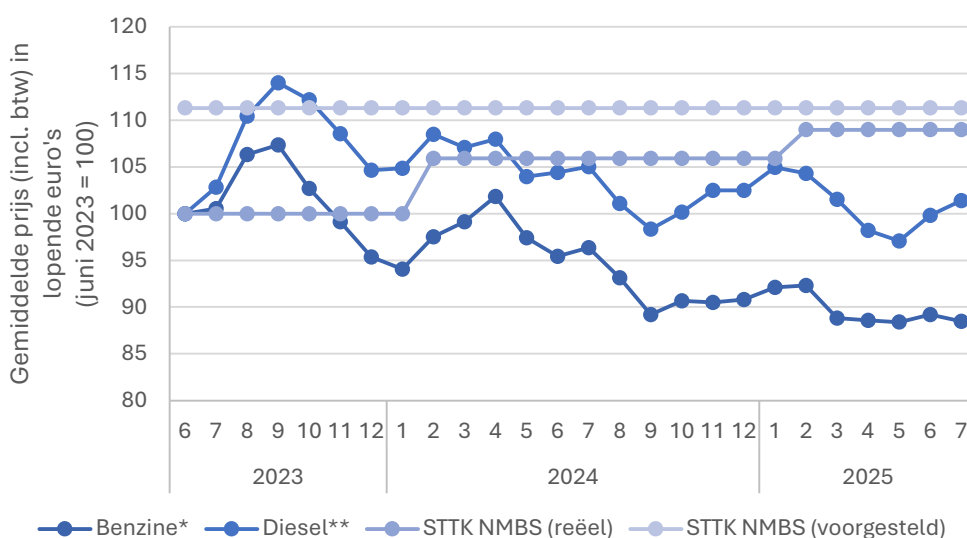
2.1 Impact van indexering op de vervoerskeuze van reizigers

De keuze van de passagiers voor het vervoermiddel hangt af van verschillende criteria, waaronder de kwaliteit van de dienstverlening en de prijs van het ticket. Ook al blijven de doelstellingen onder de bovengrens die zij volgens het openbaredienstcontract in acht moeten nemen, de kwaliteit van de dienstverlening is de afgelopen jaren verbeterd. Zo is bijvoorbeeld de stiptheid gestegen van 85,4% tussen augustus 2023 en juli 2024 tot 87,9% tussen augustus 2024 en juli 2025¹.

Wat de prijs van het ticket betreft, deze moet vergeleken worden met de andere beschikbare mobiliteitsalternatieven, en in het bijzonder met de eigen auto. In 2024 had het overgrote deel van de auto's in het Belgische wagenpark een verbrandingsmotor (minder dan 5% van de auto's is elektrisch). De keuze van de vervoerswijze van de niet aan de NMBS gebonden klanten (d.w.z. zij die een auto bezitten) zal dus worden beïnvloed door de brandstofprijs.

Het RGCT heeft kennisgenomen van de opmerking van de NMBS over het opnemen van de prijs van aardolieproducten in de berekening van de indexering, door het gebruik van de prijsindex en niet langer van de gezondheidsindex. Niettemin is deze index een samenvoeging van de prijsevolutie van veel goederen en diensten, en de trend kan sterk verschillen van die van de prijs van aardolieproducten, die onderhevig is aan sterke geopolitieke druk.

De prijs van aardolieproducten is sinds juni 2023 blijven dalen (Figuur 1) waardoor de vermindering van het prijsconcurrentievermogen van de trein ten opzichte van de particuliere auto nog sterker wordt. **Het Comité vreest dat het indexeren van tarieven kan leiden tot een vermindering van het aantal passagiers of het moeilijker kan maken om nieuwe passagiers aan te trekken**, en blijft het Comité ook sceptisch over het vermogen van NMBS om nieuwe klanten te werven dankzij haar nieuwe tariefregeling.

Figuur 1 : Vergelijking tussen de gemiddelde prijs van aardolieproducten en de gemiddelde prijs van een standaardticket tweede klas (berekeningen van het Comité op basis van Statbel-gegevens)

¹ Deze cijfers houden rekening met het aantal geannuleerde treinen.

*rekenkundig gemiddelde van de prijzen per liter benzine 95 (E5 en E10) en 98 (E5 en E10)

** rekenkundig gemiddelde van de prijzen per liter diesel B7, B10, B20 en B30

2.2 Vervoerbewijzen met gereguleerde tarieven

Het Comité merkt op dat de tariefaanpassing van het standaard tweedeklasticket (STTK) die voor februari 2026 is voorgesteld, overeenkomt met de maximale gemiddelde verhoging die is toegestaan door het openbaredienstcontract 2023-2032.

Het Comité **stelt het zeer op prijs dat NMBS gevolg heeft gegeven aan zijn aanbeveling om de maximumprijs van de STTK en de abonnementen te verlagen** (geformuleerd in zijn advies 24/01 en bevestigd in zijn advies 25/01).

Tabel 1 : Prijsvariatie (voorgesteld) afhankelijk van de afgelegde afstand in kilometer (referentiepercentage: 2,14%)

AFSTAND	STTK-TARIEF				VERLAAGD TARIEF [STTK – 40%]			
	Huidige prijs	Prop. NMBS	Δ€	Δ%	Huidige prijs	Prop. NMBS	Δ€	Δ%
3	€ 2,5	€ 2,6	€ 0,1	4,0%	€ 2,5	€ 2,6	€ 0,1	4,0%
10	€ 3,1	€ 3,1	0€ 0	0,0%	€ 2,5	€ 2,6	€ 0,1	4,0%
20	4,7€	€ 4,8	€ 0,1	2,1%	2,8€	€ 2,9	€ 0,1	3,6%
30	6,4€	6,5€	€ 0,1	1,6%	€ 3,8	€ 3,9	€ 0,1	2,6%
40	€ 8,2	€ 8,4	€ 0,2	2,4%	€ 4,9	5€	€ 0,1	2,0%
50	€ 9,7	€ 9,9	€ 0,2	2,1%	5,8€	5,9€	€ 0,1	1,7%
60	11,2€	11,4€	€ 0,2	1,8%	6,7€	6,8€	€ 0,1	1,5%
70	12,6€	12,9€	€ 0,3	2,4%	7,6€	7,7€	€ 0,1	1,3%
80	14,3€	14,6€	€ 0,3	2,1%	€ 8,6	8,8€	€ 0,2	2,3%
90	15,9€	16,3€	€ 0,4	2,5%	€ 6,6	€ 9,8	€ 0,2	2,1%
100	17,6€	18€	€ 0,4	2,3%	10,6€	10,8€	€ 0,2	1,9%
110	19,3€	19,7€	€ 0,4	2,1%	11,6€	11,8€	€ 0,2	1,7%
120+	20,9€	21,3€	€ 0,4	1,9%	12,5€	12,8€	€ 0,3	2,4%

Net als in zijn advies 24/03 stelt het Comité vast dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen het maximaal toegestane verhogingspercentage en het werkelijke stijgingspercentage. In dit vorige advies stelde het Comité voor dat de NMBS haar afrondingsregel zou herzien om ze in overeenstemming te brengen met die van de handel in contante betalingen. Het Comité neemt kennis van de wens van de NMBS om haar afrondingsregel te behouden en begrijpt het argument dat deze regel geen impact heeft op lange termijn, aangezien de indexatie wordt berekend op basis van de werkelijke prijs en niet op basis van de afgeronde prijs. Het Comité herhaalt echter zijn voorkeur voor een afrondingsregel die de afgeronde prijs dichterbij de werkelijke prijs brengt, waardoor de psychologische impact op passagiers die te maken krijgen met een afgeronde verhoging die groter is dan de werkelijke stijging in het jaar n, zou worden verminderd.

2.3 Abonnementen met gereguleerde tarieven

Net als bij de tariefaanpassing van februari 2025 stelt de NMBS een verhoging van 0,46% voor boven het maximaal toegestane tarief voor abonnementen, in het kader van de verbetering van de dienstverlening aan de reizigers.

Artikel 37 van het openbaredienstcontract 2023-2032 van de NMBS bepaalt dat " als NMBS tijdens het afgelopen jaar de minimale prestatiedrempel overschrijdt die is vastgesteld voor de prestatie-indicatoren met betrekking tot stiptheid, klantentevredenheid **en** de schrappingsgraad (zie

Art.97 §2, IP.5, IP.1 en IP.2), mag ze een tariefverhoging toepassen op de gereguleerde tarieven voor abonnementen van maximaal 1% per jaar, bovenop de index. Deze potentiële verhoging komt overeen met het rekenkundig gemiddelde van de verkregen scores vermenigvuldigd met 1% (de individuele score voor elke indicator ligt tussen 0 en 1)²).

KPI	Seuil inférieur	Seuil Supérieur	Résultat	% atteint	% Moyen
IP1 – Indicateur satisfaction client	6,93	7,65	7,16	31,9%	45,8%
IP2 – Taux de suppression totale à charge SNCB	0,57%	0,51%	0,52%	83,3%	
IP5 – Ponctualité du trafic intérieur de voyageurs SNCB (indicateur commun avec Infrabel)	89,3	91,1	89,7	22,2%	

Figuur 2 : Sleutelprestatie-indicatoren die in aanmerking worden genomen bij de verhoging van de tariefaanpassing van abonnementen (bron: NMBS)

Het Comité herhaalt zijn opmerking over de dubbelzinnigheid van artikel 37, waarin wordt gesuggereerd dat de verhoging alleen kan worden toegepast als alle lagere drempels worden overschreden, terwijl de voorgestelde berekeningsformule toestaat dat de verhoging wordt toegepast als slechts één van deze drempels in acht wordt genomen.

In het geval van de onderhavige aanvraag tot indexering is dit interpretatieprobleem echter niet relevant, aangezien de NMBS heeft voldaan aan alle minimale drempels voor de KPI's die in aanmerking zijn genomen bij de berekening van de verhoging (Figuur 2).

Het Comité is geen voorstander van een verhoging van de prijs van abonnementen boven het prijsindexcijfer, aangezien de wisselwerking tussen de prijs van het abonnement en het prijsindexcijfer op de lange termijn de financiële aantrekkelijkheid van abonnementen kan verminderen. **Het Comité erkent echter dat dit verzoek legitiem is** met betrekking tot het openbaredienstcontract.

2.4 Niet-gereguleerde tarieven

Overeenkomstig artikel 38.7 van haar openbaredienstcontract 2023-2032 moet de NMBS het RGCT op de hoogte brengen van niet-gereguleerde tariefaanpassingen.

De NMBS heeft het RGCT op de hoogte gebracht van de nieuwe coëfficiënten voor de berekening van de prijs van het ticket in 1e klas, op basis van de prijs van de STTK. Het RGCT waardeert deze afstemming tussen het tarief 1e klas en het tarief in 2e klas en heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde nieuwe coëfficiënten.

Het RGCT merkt op dat de prijs van het Unlimited-abonnement niet zal worden verlaagd tot de maximumtarief toegepast voor ticketten (120 km), maar op 150 km zal blijven. Het merkt ook op dat als gevolg daarvan het Unlimited-abonnement niet langer zal worden verstrekt aan woon-werkabonnees met een geprijsde afstand van meer dan 146 km. Om het gebruik van de trein om andere redenen dan woon-werkverkeer te promoten, **stelt het Comité voor dat de NMBS het Unlimited-abonnement (tegen een meerprijs) aanbiedt aan alle individuele reizigers en werkgevers die een abonnement kopen voor een betaalde afstand van 100 km of meer**. Het Unlimited-abonnement is inderdaad een sterke stimulans om de trein te gebruiken dankzij de engagement bias (neiging om vast te houden aan ons eerdere gedrag), die mensen aanmoedigt om het gebruik van een initiële investering te maximaliseren. Het hebben van een Unlimited-abonnement kan reizigers dus aanmoedigen om meer gebruik te maken van de trein voor hun werk gerelateerde verplaatsingen die geen woon-werkverplaatsingen zijn en voor vrijetijdsverplaatsingen.

² Het coördinerende voegwoord "en" werd door het Comité benadrukt

3. Indexering en tariefhervorming 2025

Het Comité waardeert het dat de NMBS hem de indexeringen van de Youth- en Senior- tickets heeft bezorgd in geval van uitstel van de tariefhervorming. Het Comité herhaalt echter zijn in zijn advies 24/03 geuite wens om **meer duidelijkheid te krijgen over het tijdschema voor deze hervorming**.

4. Conclusie

Het Comité dankt de NMBS voor de verstrekte informatie. Gelet op deze informatie erkent het Comité de legitimiteit van de verzoeken van de NMBS. Het Comité betreurt echter de indexering tegen het maximaal toegestane percentage, in een context van reeds ingrijpende veranderingen voor reizigers op het gebied van het tariefbeleid en waarin bovendien het prijsconcurrentievermogen van de trein ten opzichte van andere vervoerswijzen afneemt. Gelet op deze context **adviseert het Comité aan om NMBS onder het maximaal toegelaten percentage de prijzen te verhogen, zonder extra verhoging voor abonnementen**. In het kader van dit advies vraagt het comité aan de federale regering om de NMBS te compenseren voor eventuele verliezen als gevolg van een tariefverhoging die lager is dan de prijsindex.

Het Comité vraagt de NMBS om dit advies in zijn geheel over te maken aan haar Bestuurders, vóór de vergadering van de Raad van Bestuur, en biedt aan om dit advies mondeling toe te lichten aan de leden van de Raad van Bestuur van de NMBS.

Het Comité zal dit advies overmaken aan de leden van de Mobiliteitscommissie van de Kamer van volksvertegenwoordigers alsook aan de minister bevoegd voor NMBS.

In afwachting van een beslissing van de Raad van Bestuur zal het Comité het advies na verwijdering van vertrouwelijke informatie (in overeenstemming met het protocol van NMBS-RGCT) ook op zijn website publiceren en ter kennis brengen van de pers.